

1 utorak, 09.12.2003.
2 [Zatvorena sjednica]

3 (redigovano)

4 (redigovano)

5 (redigovano)

6 (redigovano)

7 (redigovano)

8 (redigovano)

9 (redigovano)

10 (redigovano)

11 (redigovano)

12 (redigovano)

13 (redigovano)

14 (redigovano)

15 (redigovano)

16 (redigovano)

17 (redigovano)

18 (redigovano)

19 (redigovano)

20 (redigovano)

21 (redigovano)

22 (redigovano)

23 (redigovano)

24 (redigovano)

25 (redigovano)

26

27

28

29

30

utorak, 09.12.2003.

Predmet br. IT-99-36-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o originalnom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena sa transkriptom na engleskom jeziku.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Strane 23375-23435 redigovane. Zatvorena sjednica.

utorak, 09.12.2003.

Predmet br. IT-99-36-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o originalnom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena sa transkriptom na engleskom jeziku.

1 (redigovano)
2 (redigovano)
3 (redigovano)
4 (redigovano)
5 (redigovano)
6 (redigovano)
7 (redigovano)
8 (redigovano)
9 (redigovano)
10 (redigovano)
11 (redigovano)
12 (redigovano)
13 (redigovano)
14 (redigovano)
15 (redigovano)

16 [Otvorena sjednica]

17 G. CUNNINGHAM: [simultani prevod] Časni sude, ja bih molio da sada
18 uzmem pauzu. Ja ne znam tko će unakrsno ispitivati, ali trebalo bi biti gotovo
19 u vremenu koje nam je preostalo.

20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, ne znamo. Mi čekamo da vidimo
2 što će se dogoditi.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ja nisam to provjerio sa sutkinjama
4 Janu i Taya, ali nemam sažetak za sljedećeg svjedoka... za sljedeće svjedoke.

5 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, mislim da ćete naći, kao što
6 smo mi našli...

7 G. CUNNINGHAM: [simultani prevod] Ja sam poslao sva tri.

8 GĐA KORNER: [simultani prevod] Da, poslali ste sve tri. Naslov je samo
9 rekao da je to sažetak za prvog svjedoka, ali sva tri sažetka su unutra.

10 G. CUNNINGHAM: [simultani prevod] Ja ću Vam pribaviti primjerke nakon
11 pauze. Nisam Vam dao dokazne predmete, jer ustvari ih i nema kod ovog svjedoka.

12 GĐA KORNER: [simultani prevod] Mi smo morali čekati da nađemo
13 tužiteljicu zbog potpisivanja optužnice, ali danas bi trebalo biti potpisano.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Pauza.

15 ... Početak pauze u 12.11h

16 ... Sjednica nastavljena u 12.41h

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 [Svjedok je ušao u sudnicu]

2 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobro jutro, gospođo. Dobro došli na
4 ovaj Sud.

5 Sada ćete početi svjedočiti u ovom predmetu protiv Radoslava Brđanina, a
6 po našim pravilima potrebno je da na početku svjedočenja date svečanu izjavu da
7 ćete za vrijeme svog svjedočenja govoriti istinu, cijelu istinu i ništa osim
8 istine.

9 Poslužitelj će Vam dati tekst svečane izjave. Molim Vas pročitajte je
10 naglas i to će biti Vaša svečana izjava pred nama. Izvolite.

11 SVJEDOKINJA: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cijelu istinu i
12 ništa osim istine.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam. Izvolite sjesti.

14 Vi ste se već upoznali s gospodinom Cunninghamom. On je odvjetnik
15 Odbrane gospodina Brđanina i on će Vam postaviti neka pitanja. Nakon njega će
16 Vas ispitivati gospođa Sutherland iz Tužiteljstva. Nadamo se da ćemo završiti s
17 Vašim svjedočenjem danas, kako bi ste se mogli vratiti svojoj obitelji i svojoj
18 zemlji.

19 Gospodine Cunningham, izvolite.

20 G. CUNNINGHAM: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

21 SVJEDOKINJA: RADOSAVA DŽOMBIĆ

22 Ispituje g. Cunningham

23 [Branilac ispituje putem prevodioca]

24 P: Vi se zovete Radosava Džombić; je li tako?

25

26

27

28

29

30

1 O: Džombić, jeste.

2 P: Znao sam da ću pogriješiti u izgovoru. Hvala što ste me ispravili. U

3 kojoj ste općini rođeni?

4 O: Rođena sam u Bosanskoj Dubici.

5 P: U kojoj općini sada živite?

6 O: Živim u opštini Čelinac.

7 P: A koliko dugo već živite u Čelincu?

8 O: Oko 35 godina.

9 P: Vi ste Srпкиnja po nacionalnosti; je li tako?

10 O: Jesam.

11 P: Da li ste udati?

12 O: Jesam.

13 P: Imate li djece?

14 O: Imam dva sina.

15 P: Da li ste sada zaposleni?

16 O: Jesam.

17 P: Gdje radite?

18 O: Radim u opštini kao sekretarica načelnika opštine.

19 P: Koliko dugo već radite za općinu Čelinac?

20 O: Radim preko dvade... ma, blizu 30 godina.

21 P: U redu. A koliko dugo ste sekretarica u općini?

22 O: Skoro toliko godina.

23 P: U redu. Sada želim da se vratimo u rane devedesete godine, prije

24 višestranačkih izbora.

1 Da li ste tada poznavali osobu koja se zvala Radoslav Brđanin?

2 O: Radoslava Brđanina sam iz viđenja poznavala prije nego što je došao
3 kod nas da radi. A znala sam da je građevinski inženjer, jer je radio u našoj
4 jednoj firmi koja se zvala "25. novembar" .

5 P: U redu. Znate li da li je prije nego što je počeo raditi u općini
6 smatrano da je gospodin Brđanin kompetentan kao inženjer?

7 O: Jeste. Jeste. Bio je uvažen kao inženjer.

8 P: Kako to da je gospodin... Odnosno, kako to da ste Vi postali
9 sekretarica gospodina Brđanina?

10 O: Pa, radila sam i prije njegovog dolaska na tom mjestu i tako sam i
11 ostala.

12 P: A koji je položaj imao gospodin Brđanin u općini, koju funkciju?

13 O: Radio je kao predsjednik Izvršnog odbora.

14 P: Znate li, otprilike, kada je postao predsjednik Izvršnog odbora
15 Čelinca? U kojoj godini?

16 O: On je imenovan 1991., ali je u decembru 1990. već za par dana neke
17 razlike je bilo, prije Skupštine je došao.

18 P: U redu. Koje su bile njegove dužnosti u svojstvu predsjednika
19 Izvršnog odbora Čelinca, ukratko?

20 O: Pa, preko tadašnjeg Izvršnog odbora se sve rješavalo. On je imao još
21 svojih određen broj članova i na tim sjednicama su se rješavali svi problemi u
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 području opštine. Imao je dane kad je primao stranke koje su dolazile zbog
2 svojih problema, zbog raznoraznih razloga. Imao je sastanke sa svim direktorima
3 iz privrede i van privrede. Jednostavno, to je Izvršni odbor Skupštine, preko
4 koga sve ide i sve se rješava.

5 P: U redu. Vratit ćemo se na neke od stvari koje ste spomenuli u svom
6 odgovoru.

7 Vratimo se sada u vrijeme kada je gospodin Brđanin nastupio na tu
8 funkciju. U to vrijeme, da li su postojali profesionalci s iskustvom u
9 obavljanju općinske vlasti koji su radili u Čelincu?

10 O: Jeste, jeste, naravno da su postojali.

11 P: Jesu li ti profesionalci bili članovi SDS-a?

12 O: Nisu.

13 P: Zna li kada je gospodin Brđanin nastupio na tu funkciju, da li je
14 izvršen bilo kakav pritisak da se ti profesionalci koji nisu bili članovi SDS-a
15 zamjene?

16 O: Je li od strane gospodina Brđanina ili od nekog drugog? Nisam
17 razumjela.

18 P: Mislim, da je stavljan pritisak na gospodina Brđanina.

19 O: Na gospodina Brđanina jeste vjerovatno.

20 P: Dobro. Jeste li Vi bili član SDS-a?

21 O: Nisam.

22 P: Da li ste ikada bili član SDS-a?

23 O: Nisam, nisam.

24 P: Kada je gospodin Brđanin nastupio na toj funkciji, da li je on
25 smijenio profesionalce u općinskoj vladi sa članovima SDS-a?

1 O: Nije.

2 P: Znate li zašto je zadržao profesionalce?

3 O: Zadržao ih je što su obavljali korektno i dobro svoj posao i stručno.

4 P: Da li je itko od tih ljudi koje je on zadržao bio nesrbin ili u

5 mješovitom braku? Odnosno, razložit ću to pitanje.

6 Da li je itko od onih koje je on zadržao bio neke druge nacionalnosti,

7 da nije bio Srbin?

8 O: Pa, bili su. Bio je šef računovodstva, matičar i vozač gospodina

9 Brđanina.

10 P: Da li su ti ljudi koje je on zadržao nakon izbora da rade, da li su

11 bili u miješanim brakovima?

12 O: Nisu, to su bili Muslimani koji su oženjeni bili ili udati za

13 Muslimane ili Muslimanke.

14 P: Da li ste radili sa gospodinom Brđaninom svakodnevno?

15 O: Da.

16 P: Da li ste, dakle, imali prilike vidjeti njegove radne navike?

17 O: Da.

18 P: Kako bi ste opisali njegove radne navike za Sud?

19 O: Pa, gospodin Brđanin je bio veoma radan čovjek. Tražio je kvalitetan

20 posao i na vrijeme da se obavlja. A i on je sam takav bio.

21 P: U redu. Rekli ste nam ranije da je gospodin Brđanin, u okviru svojih

22 funkcija, primao građane koji su imali problema.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Kako se često to događalo u jednom tjednu?

2 O: Pa, sedmično jedan je dan bio određen za prijem stranaka, po svim
3 pitanjima, njihovim pitanjima.

4 P: U redu. 1991. i 1992., koji narod je bio u većini u Čelincu?

5 O: Većinski je bio srpski narod.

6 P: Sad ću Vam postaviti sugestivno pitanje. Nadam se da neće doći
7 prigovor na to pitanje. Da li bi ste se sa mnom složili da je velika većina
8 stanovništva Čelinca bila srpske nacionalnosti?

9 O: Jeste.

10 P: Kad je riječ o tim sedmičnim sastancima koje je imao gospodin
11 Brđanin, ko mu je dolazio s problemima? Da li su to bili i Srbi i drugi koji
12 nisu bili Srbi?

13 O: Svi su dolazili, ko je god imao problem ili potrebu da dođe.

14 P: Da li su tu bili i nesrbi, stanovnici Čelinca?

15 O: Jesu.

16 P: Da li ste imali priliku vidjeti gospodina Brđanina za vrijeme tih
17 sastanaka sa nesrbima koji su mu dolazili sa svojim problemima?

18 O: Da, oni su prolazili kroz moju kancelariju. Ja sam normalno
19 najavljiivala dolazak. Nekad sam znala i zašto dolaze, nekad nisam.

20 P: A kako se gospodin Brđanin ponašao prema nesrbima koji su dolazili u
21 njegov ured 1991. i 1992. godine?

22 O: Ponašao se prema svima jednako i korektno, bez obzira ko je dolazio.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Kako bi ste opisali njegovo držanje?

2 O: Pa, on je nastojao da sasluša probleme ljudi koji su dolazili i u
3 njegovoj mogućnosti, koliko je mogao rješavao je, pogotovo tad u to vrijeme,
4 mislim... kol'ko se moglo šta pomoći. Ali, zastupljeni su svi bili i, mislim, za
5 sve je jednako gledao, za sve ljude.

6 P: Dok ste Vi radili za gospodina Brđanina, da li ste ga ikada vidjeli
7 da se nekorektno ponaša prema nesrbima koji su dolazili u njegov ured?

8 O: Ne, ne.

9 P: Da li ste ikada čuli da gospodin Brđanin izražava mržnju,
10 neprijateljstvo, antipatiju prema nesrbima?

11 O: Ja nisam to... u mome prisustvu ja to nisam nikad čula.

12 P: Već ste rekli da je jedan od Muslimana zaposlenih u općini bio njegov
13 vozač. Da li se sjećate imena tog čovjeka?

14 O: Sjećam se. On se zove Nezirević Hilmija.

15 P: Dok ste Vi radili s gospodinom Brđaninom, da li ste imali priliku
16 promatrati odnos između vozača i gospodina Brđanina?

17 O: Jesam.

18 P: I kakav je bio njihov odnos?

19 O: Pa, gospodin Nezirević je skoro uvijek bio tu pri ruci predsjedniku
20 Brđaninu i njihov je odnos bio sasvim korektan i dobar.

21 P: Da li ste ikada vidjeli da se gospodin Brđanin ponaša nekorektno
22 prema vozaču?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Nisam.

2 P: Sada želim da se vratimo u 1992. godinu. Da li se tada u Čelincu
3 dogodilo da je bilo eksplozija i uništavanja imovine u općini?

4 O: Na području opštine mislite? Pa, dešavalo se pojedinačnih ekcesa
5 /sic/.

6 P: Da li je općina Kotor Varoš općina koja ima zajedničku granicu sa
7 općinom Čelinac?

8 O: Da.

9 P: Da li ste saznali za sukobe u Kotor Varošu?

10 O: Jesam.

11 P: Da li ste ikada saznali za jednog Muslimana, odnosno Bošnjaka, koji
12 se obratio gospodinu Brđaninu za pomoć u vezi sa sukobima u Kotor Varošu?

13 O: Znam tog gospodina. Zove se Talić Meho. Njegova se... Je l' mogu da
14 pričam dalje?

15 P: Da. Gospodin Talić je bio osoba koja se obratila gospodinu Brđaninu;
16 je li tako?

17 O: Jeste.

18 P: Da li je on imao neki problem a da je želio da mu gospodin Brđanin
19 pomogne s tim?

20 O: Imao je kćerku koja je u to vrijeme radila u Kotor Varošu. Mislim kao
21 konobarica da je radila. I kad su nastupili... kad su dejstva ta nastupila u
22 Kotor Varošu, on je uplašio se za svoju kćerku i došao je kod predsjednika,
23 gospodina Brđanina, da ga zamoli da mu pomogne da on ode tamo da vidi... da
24 pronade tu svoju kćerku i da vidi kako je.

25

26

27

28

29

30

1 P: I kakav je bio odgovor gospodina Brđanina tom građaninu Muslimanu,
2 koji je zatražio njegovu pomoć u vezi njegove kćeri? Što je on učinio?

3 O: On je zamolio našeg tadašnjeg načelnika za Civilnu zaštitu da on ode
4 sa tim čovjekom. Omogućio mu je - dao mu je auto opštinsko - i da ode gore s tim
5 čovjekom da mu pomogne da on pronađe tu svoju kćerku.

6 P: Zna li je li to bio opasan odlazak u Kotor Varoš?

7 O: Jeste bio opasan. Sâm ovaj naš načelnik, on nije mogao da prođe taj
8 punkt, nego su samo dozvolili tom Mehi da prođe tamo i da ode, a on ga je
9 sačekao tu na punktu. Njemu nisu dali da pređe granicu tamo.

10 P: Koristeći auto gospodina Brđanina, uz njegovo dopuštenje, da li su
11 uspjeli pronaći kćerku gospodina Talića i dovesti je iz Kotor Varoša?

12 O: Talić je uspio kontaktirati sa kćerkom, a da li ju je doveo ne znam.
13 Ali, uglavnom je bilo sve *ok*. Mislim, bio je s njom i vjerovatno ju je ostavio
14 negdje na sigurnom.

15 P: U redu. Kakva je bila reakcija gospodina Talića na pruženu pomoć
16 gospodina Brđanina?

17 O: Pa, vje... sigurno je bio zadovoljan i sretan što je to mogao da...
18 što je mogao da vidi svoju kćerku, a bio je i zahvalan gospodinu Brđaninu.

19 P: Da li je gospodin Brđanin oklijevao da pomogne tom čovjeku, tom
20 Bošnjaku kojem je pomoć bila potrebna?

21 O: Nije.

1 P: Sada bih Vas pitao nešto u vezi s jednom drugom situacijom i da
2 vidimo da li možete Vijeću pomoći vezano uz to. Da li je Čelinac urbana općina,
3 dakle, općina koja ima veća mjesta i gradove, ili se radi o ruralnoj općini sa
4 vrlo malim mjestima i selima?

5 O: Opština kao opština je mala opština koja ima dosta mjesnih zajednica
6 i sela okolo, normalno.

7 P: Da li postoji nekakva poljoprivredna zadruga, odnosno, da li se
8 poljoprivredom ljudi bave u općini?

9 O: Bave se. Većinom se bave po selima poljoprivredom.

10 P: 1992., da li je bilo određene... određenog stupnja zabrinutosti
11 vezano uz žetvu, onu proljetnu žetvu?

12 O: Pa jeste, normalno. Zato što su uslovi takvi bili kakvi su. Bilo je
13 zabrinutosti.

14 P: Da li je gospodin Brđanin učinio nešto kako bi pomogao seljacima
15 Muslimanima da obave svoju žetvu u to vrijeme?

16 O: Pa, organiz... mislim, obezbijedio je kombajne koji su prvo išli od
17 tih muslimanskih sela -pošto su oni na kraju naše opštine - pa su odozgo išli
18 redom po svim onda selima i da požanju žito.

19 P: Da li je on oklijevao pomoći seljacima Muslimanima da obave svoju
20 žetvu 1992?

21 O: Nije oklijevao, jel /sic/ je neophodno da se žito požanje i da se što
22 prije skloni. A gospodin Brđanin je bio, rekla sam Vam već, jako korektan za sve
23 ljude.

24 P: U proljeće 1992., da li se dogodio incident u općini Čelinac koji je
25
26
27
28
29
30

1 uključivao prijetnje upućene muslimanskom stanovništvu?

2 O: Pa, desili si se nekakvi... Mislim, to su pojedinci radili. Ja... ja
3 ne znam. Samo znam da... da je se dešavalo nešto.

4 P: U redu. To je bilo loše postavljeno pitanje s moje strane. Vi ste
5 radili u zgradi općine. Jednog dana, kada ste bili na poslu, jeste li vidjeli
6 veliki dio muslimanskog stanovništva općine Čelinac koje se okupilo pred zgradom
7 općine?

8 O: Jesam.

9 P: Zna li zbog čega su se ti Muslimani okupili pred zgradom općine?

10 O: Pa, oni su iz straha što se to dešava željeli da odu iz Čelinca, ali
11 jedan broj. To je pretežno bio... sastav su bile žene, djeca i stariji muškarci
12 koji su željeli da idu. Bojali su se pucnjave, pucalo se po gradu. Pucalo se,
13 mislim, bezveze. Razumijete? Niko nikoga nije ubijao, ali pucnjave su se
14 dešavale.

15 Svi smo se bojali.

16 P: Da postavim onda sljedeće pitanje: da li je gospodin Brđanin učinio
17 išta kako bi zaštitio muslimansko stanovništvo koje se okupilo pred zgradom
18 općine?

19 O: Jeste. On je rekao da se ti ljudi moraju smjestiti u nekakav prostor,
20 to je bila škola, osnovna škola u gradu, i da im se obezbijedi hrana i piće dok
21 se ne vidi šta će, 'oće li im uspjet obezbijediti prevozno sredstvo, pošto su oni
22 insistirali da... da idu iz grada.

23 P: Ti ljudi, Muslimani koji su smješteni u osnovnoj školi, da li su bili
24 zaštićeni?

25

26

27

28

29

30

O: Jesu. Obezbjedeње je bilo. Gospodin Brđanin je isto tako sa policijom stupio u kontakt i tražio da se oni obezbjede tu jedan dan, noć, kol'ko je bilo, nije bitno. Al', mislim, da budu bezbjedni. I to je bilo.

P: Da li su ti ljudi bili zatočeni, zaključani, ili... kako bi ste Vi to opisali?

O: Ne, jednostavno su oni bili tu smješteni, da ne bi stajali ispred zgrade opštine.

P: Zna li... Oprostite, nastavite.

O: Jer nisu htjeli da se vraćaju kući. Insistirali su da idu iz Čelinca. A sad, kud su htjeli, ne znam.

P: U redu. Da li se Vama činilo da je gospodin Brđanin zabrinut za to nesrpsko stanovništvo?

O: Pa, jeste. Nije znao šta će s njima. Mislim, s obzirom na te tadašnje uslove i neimaštinu. Nise... nije bilo goriva, nije bilo para da se obezbjedi gorivo da bi nekoga angažovali sa autobusom da ih vozi. Trebao je to sve da... mislim, nije mogao za kratko da... da riješi taj problem.

P: Zna li - i ako sam Vas to već pitao, ispričavam se - dakle, to muslimansko stanovništvo koje su držali u osnovnoj školi, da li im je bilo dopušteno da idu svojim kućama ako su to zbog nečeg trebali?

O: Da, da. Da, to jeste.

P: Što se dogodilo s tom skupinom Muslimana nakon toga? Da li su na kraju napustili školu?

O: Pa, jedan broj je vjerovatno otišao. Ja sad ne znam koji broj. Razumijete?

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 A kad je obezbijeđen prevoz, oni su otišli. U kom pravcu, meni to nije poznato.
2 Vjerovatno gdje su oni željeli.

3 P: Da li je dio muslimanskog stanovništva ostao u Čelincu, u tom
4 vremenskom razdoblju, 1992?

5 O: Jeste.

6 P: Od tih Muslimana koji su ostali u Čelincu i koji su bili smješteni u
7 školi, da li su ikada došli u općinu kako bi izrazili zahvalnost gospodinu
8 Brđaninu?

9 O: Pa, vjerovatno jesu. Mislim, manji je broj njih, od tih što su se
10 smjestili u škole, ostao. Ostali su oni koji nisu ni došli da... da idu iz
11 Čelinca. Razumijete? Koji su ostali, koji su otišli kasnije i u vojsku i koji
12 žive i dan-danas i koji su kontaktirali sa gospodinom Brđaninom.

13 P: Sjećate li se da li je gospodin Brđanin napustio svoj položaj kao
14 predsjednik Izvršnog odbora?

15 O: Sjećam se kad je otišao, normalno.

16 P: I nakon što je otišao, sjećate li se da li je dolazio na sastanke
17 Skupštine ili Kriznog štaba općine Čelinac?

18 O: Ja i gospodin Brđanin poslije njegovog odlaska nismo imali nikakve
19 kontakte i ne bih se mogla sjetiti toga da li je dolazio. Jel /sic/ i ako je
20 dolazio, to se nije održavalo u opštini takvi sastanci. Ja i on se nismo više
21 viđali.

22 G. CUNNINGHAM: [simultani prevod] Nemam više pitanja za svjedoka, časni
23 Sude.

24 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospodine Cunningham.

25 Gospođo Sutherland, izvolite.

26

27

28

29

30

Unakrsno ispituje gđa Sutherland:

[Tužiteljica ispituje putem prevodioca]

P: Gospodo Džombić, kada se gospodin bavio onim okupljenim Muslimanima koji su bili pred zgradom općine, on je tada još uvijek radio pri Izvršnom odboru?

O: Jeste.

P: Ranije se pomenuli žetvu seljaka Muslimana. Da li je u općini Čelinac u to vrijeme bila oskudica hrane i ostalih namirnica?

O: Jeste.

P: Dakle, žetva muslimanskih seljaka ustvari bila je namijenjena svom stanovništvu općine Čelinac?

O: Ne.

P: Kuda je... Kako je trebalo biti iskorištena ta žetva?

O: Pošto svak... pošto se kod nas seljani bave proiz... proizvodnjom, poljoprivrednom proizvodnjom, to su male površine i svak' za sebe to proizvodi. Razumijete? I to je bila žetva za... za te ljude koji su posijali tu svoju pšenicu.

P: Spomenuli ste osobu po imenu Meho Talić kojem je gospodin Brđanin pomogao. Da li je njegovo puno ime Mehmed Talić?

O: Možda je Mehmed. Ja ga znam kao Meho. Mislim da je Mehmed. Možda mu je to kraće Meho.

P: Da li Vam je on prijatelj ili poznanik?

O: Nije mi prijatelj, al' poznam ga. Znam tog čovjeka.

P: Koliko dugo ga poznajete?

O: Poznam ga kao stranku, kao čovjeka koga sre... sretam na ulici.

SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Koliko dugo ga poznajete? To je bilo

1 pitanje, na oba načina. Pet godina? Deset godina? Dvadeset?

2 SVJEDOKINJA: Pa, znam čovjeka možda od kako sam došla u Čelinac.

3 Sretate... To je malo mjesto, možete da poznate maltene sve. Malo mjesto.

4 GĐA SUTHERLAND: [simultani prevod] Kome ste izvještavali kad ste radili
5 u zgradi općine? Tko Vam je bio nadležan?

6 P: A ko mi je bio nadležan? Pa, bio mi je pretpostavljeni gospodin
7 Brđanin.

8 P: Oprostite, bit ću preciznija. 1992...

9 O: 1992. je gospodin Brđanin. Ali imala sam tu i sekretara Skupštine,
10 isto s kojim sam radila.

11 P: Kako se ta osoba zvala?

12 O: Tada, 1992? Mislim da je Anđelko Topić bio tada, al' nemojte mi to
13 uzeti za grešku, jel /sic/ ne mogu da pamtim sve za tol'ko godina ko je sve bio.

14 P: Kao sekretarica, da li ste morali odgovarati i osobi koja je bila na
15 čelu zajedničkih tehničkih poslova?

16 O: Da.

17 P: Jeste li vodili zapisnike na sjednicama Skupštine općine?

18 O: Jesam.

19 P: Da li je još netko vodio zapisnike?

20 O: Jeste, kako-kad. Ako sam ja bila zauzeta drugim poslovima, vodila je
21 još jedna gospođa.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

- 1 P: Marica Vojatović?
- 2 O: Da.
- 3 P: Zna li gdje ona sada živi?
- 4 O: Živi u Čelincu, a ima stan i u Banja Luci.
- 5 P: Zna li da je u Čelincu bio uspostavljen Krizni štab, zar ne?
- 6 O: Znam.
- 7 P: Da li ste znali da je gospodin Brđanin bio član tog Kriznog štaba?
- 8 O: Možda je bio, ja nisam imala kontakta sa Kriznim štabom.
- 9 P: Tko je vodio zapisnik sastanaka Kriznoga štaba?
- 10 O: Ne znam. Ne znam, možda je neko od njih ili... Ne znam, stvarno ne
- 11 znam. Ne mogu da se sjetim.
- 12 P: Kada kažete "netko od njih", mislite na nekog od članova Kriznog
- 13 štaba?
- 14 O: Mislim od članova, da. Da. Možda neko od članova.
- 15 P: Gospođo Džombić, razumijete li engleski?
- 16 O: Ne.
- 17 P: Jeste li kucali kakve dokumente vezane uz čelinački Krizni štab?
- 18 O: Ne sjećam se. Ne sjećam se.
- 19 P: Gdje se nalaze zapisnici, odnosno, gdje se drže zapisnici Skupštine
- 20 općine?
- 21 O: U zgradi Skupštine opštine.
- 22 P: Da li tamo još i danas radite?
- 23 O: Radim.
- 24 P: U kojoj točno prostoriji je to arhivirano?

25
26
27
28
29
30

1 O: Pa, jedan dio je vjerovatno u arhivi, a jedan je dio tamo kod
2 sekretarice predsjednika Skupštine.

3 P: Koje dokumente bi sekretarica predsjednika Skupštine općine držala
4 kod sebe?

5 O: Pa, sve što se... svi materijali koji se donesu na Skupštini, svi
6 primjerci ostaju u arhivi. E, jedan dio se odlaže odmah u... mislim, jedan se
7 dio odlaže u arhivu, a ovo što je svježije drži se tu u njenoj prostoriji, u
8 njenom ormanu /sic/.

9 P: Dakle, sve iz 1992. bilo bi pohranjeno tamo gdje ste rekli?

10 O: Da, da.

11 P: Gdje bi se nalazili arhivirani zapisnici sa sastanaka Kriznog štaba?

12 O: Pa, vjerovatno isto u arhivi koja se nalazi u zgradi.

13 P: Da li je od Vas ikad zatraženo da donesete neke zapisnike sa
14 sastanaka čelinačkog Kriznog štaba ili da ih pronađete?

15 O: Ne. Ja sam samo vodila zapisnike na Izvršnom odboru i to sam imala
16 kod sebe.

17 P: Moje pitanje je: da li Vas je itko ikada zatražio da pronađete
18 nekakav zapisnik sa sastanka Kriznog štaba Čelinca od 1992?

19 O: Od mene nije niko tražio to.

20 P: Ne bi bilo nikakvog razloga da se sakriva ili uništava zapisnike
21 Kriznog štaba, zar ne?

22 O: Ne bi. Ali ja nemam s tim kontakta. Razumijete? Nisam uopšte bila
23 u... nit sam vodila zapisnik, nit sam prisustvovala tim sjednicama. Radila sam
24 svoj posao.

25 P: Da li ste ikada čuli neki od javnih govora gospodina Brđanina?

1 O: Nisam čula, jel /sic/ mi nismo imali struje. Po 40 dana nismo imali
2 struje. I kad mi dođe struja dva sata, tad ne znam prvo da l' da uključim
3 mašinu, usisivač il' da uključim bojler da se okupam. Nije mi uopšte bilo do
4 politike. Razumijete? Imala sam svoju porodicu, svoju djecu o kojima sam se
5 brinula. Nit sam novine čitala, ništa. Nije nam bilo ni do čega. Vjerujte.

6 P: 1991. i početkom 1992., da li ste ikada čuli neke od javnih istupa
7 gospodina Brđanina?

8 O: Nisam pratila uopšte politiku. Ni danas je ne pratim, nit me
9 interesuje uopšte politika.

10 P: Jeste li ikada gledali televiziju?

11 O: Gledala sam. Ja Vam kažem kol'ko dana nismo imali struje. Mi... i ako
12 dođe... ja ću sad sjesti za dva sata da gledam televiziju od mog tol'kog posla?
13 Mislim ja...

14 P: Da li je dolazilo do nestanka struje 1991. i početkom 1992?

15 O: 1992. je nestajalo. 1993. početkom i krajem 1992. majka mi se puno
16 razboljela i ja sam je vodila tad na liječenje u Srbiju, tako da me je ova
17 Marica Vojatović tad i mjenjala.

18 P: Zastanite molim. Da li ste imali nestanka struje na samom početku
19 1992., prije aprila?

20 O: Ah, otkud znam? Ne zn... ja znam da je nestajalo i da smo imali
21 problema sa strujom.

22 P: Prije izbijanja rata, da li je u Čelincu nestajala struja?

23 O: Pa jeste. I dan-danas nestaje struje pošto nam je to sve dotrajalo.
24 Samo manje, kraće traje. Sve je to...

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li ste 1991. gledali televiziju?

2 O: Pa jesam, ponekad. Ponekad gledate. Od silnih obaveza...

3 P: Da li ste ikada na televiziji vidjeli gospodina Brđanina?

4 O: Pa, možda sam nekad čula da... da... za nekakve sjednice i to, a
5 drugo ništa nisam gledala. Jel /sic/ i ako ću šta pogledati i ako imam vremena i
6 ako imam struje, pogledaću nešto za... za mene, a politika me stvarno nikad nije
7 interesovala. Nit sam opredijeljena ni u jednoj stranci. Ni danas ne gledam ni
8 dnevnik ni ništa. To me uopšte ne interesuje. A to možete i provjeriti.

9 P: Da li ste ikada slušali radio?

10 O: Radio ako slušam, slušam muziku.

11 P: Jeste li znali da je gospodin Brđanin postao predsjednikom Kriznog
12 štaba Autonomne regije?

13 O: Jesam.

14 P: Jeste li ikada čuli gospodina Brđanina kako opisuje Muslimane kao
15 "nekrste i ološ"?

16 O: Nisam.

17 GĐA SUTHERLAND: [simultani prevod] Časni Sude, trenutak molim.

18 [Tužilaštvo se savjetuje]

19 GĐA SUTHERLAND: [simultani prevod] Nemam više pitanja.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospođo Sutherland.

21 Gospodine Cunningham, imate li dodatnih pitanja?

22 G. CUNNINGHAM: [simultani prevod] Ne.

23 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Sutkinja Janu? Da?

24 Sutkinja Janu iz Republike Češke će Vam postaviti nekoliko pitanja.

25

26

27

28

29

30

Ispituje Sudsko vijeće:

SUTKINJA JANU: [simultani prevod] Gospodo, oni Muslimani koji su odlazili, da li ste imali prijatelje među njima?

O: Nisam posebno nikoga imala od prijatelja.

SUTKINJA JANU: [simultani prevod] Nikada niste imali prijatelje Muslimane?

O: Jedino ovi što su radili na poslu. Al' to je dru... mislim, na poslu, druženje na poslu. Nisam nikoga imala posebno od prijatelja.

SUTKINJA JANU: [simultani prevod] A oni su svi nekim čudom ostali u općini Čelinac, oni s kojima ste Vi radili?

O: Pa, ostali su do... Gospodin Nezirević je ostao dok nije izašao Zakon o administrativnim penzijama, i onda je otišao zajedno u penziju sa još tri čovjeka, tri žene, nije bitno, srpske nacionalnosti. A ostali su svojom voljom napustili radna mjesta i otišli su u inostranstvo. To ja govorim za ljude koji su radili u opštini.

SUTKINJA JANU: [simultani prevod] Rekli ste da je bilo puno pucnjave, ali bez namjere da se nekoga ubije. Kako Vi to znate da nije bilo namjere da se nekoga ubije?

O: Pa, zato što niko nije ubijen u Čelincu, nit su tu bila ratna dejstva. A ljudi su svi imali oružje, gospodo, i svi su... svak je pucao. Razumijete? Mi naveče svi se zatvorimo u kuće i bezveze puca se. Otkud znam kud i kako? U vazduh, gdje? Ne znam. Ali niko nije ubijen. Nijedan slučaj nije taj bio... u gradu.

SUTKINJA JANU: [simultani prevod] Dakle, Vaše objašnjenje je da su Muslimani odlazili, a Srbi nisu odlazili.

1 Tj. kako Vi to objašnjavate? Da su Srbi hrabriji od Muslimana ili... Kako ste Vi
2 sami sebi to objasnili? Vi ste udata gospođa sa djecom. Znam da ste rekli da Vas
3 ne zanima politika, ali nije riječ samo o politici. Ovo je bilo nešto vrlo
4 nezgodno što se događalo oko Vas. Kako ste Vi gledali na tu situaciju?

5 O: A ko sam ja, gospođo, da gledam na ta... i da ja određujem kud ko
6 ide? Mislim... Razumijete me? Otkud ja znam iz kojih su oni razloga išli? Strah
7 ih je bio vjerovatno zato što su manjinski, ovaj, stanovnici u tom gradu.
8 Mislim, pretpostavke, ne znam.

9 SUTKINJA JANU: [simultani prevod] Dakle, samo taj osjećaj da pripadaju
10 manjini je doveo do toga da su oni otišli, po Vašem mišljenju; je li tako?

11 O: Ja bih Vas molila da me ne pitate pitanja koja zadiru dalje u
12 politiku. Jel /sic/ i Srbi su isto kao manjina u drugim mjestima morali da
13 bježe. Je li... Osjećali su se ugroženim. I Srbi i Muslimani. Razumijete me? To
14 je tako bilo.

15 SUTKINJA JANU: [simultani prevod] U redu. Ja Vam nisam postavljala
16 pitanja o politici, već samo o životu ljudi i o situaciji u kojoj ste Vi ostali
17 i sudjelovali radeći u općini. Hvala Vam, to je sve.

18 O: Molim.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Sutkinja Taya, imate li pitanje?

20 SUTKINJA TAYA: [simultani prevod] Ne, nemam.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ni ja nemam pitanja.

22 GĐA SUTHERLAND: [simultani prevod] Časni Sude.

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] /prevod engleskog transkripta: "Da,
2 gospođo Sutherland."/

3 GĐA SUTHERLAND: [simultani prevod] Ja bih imala jedno pitanje koje
4 proizlazi iz pitanja sutkinje Janu.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Možete li nam prvo reći što je Vaše
6 pitanje?

7 GĐA SUTHERLAND: [simultani prevod] U vezi ubojstava u općini.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite.

9 Dalje unakrsno ispituje gđa Sutherland:

10 [Tužiteljica ispituje putem prevodioca]

11 P: Gospođo Džombić, da li ste znali za ubojstva do kojih je došlo u
12 općini Čelinac, a koje su počinili članovi obitelji Džukić /u engleskom
13 transkriptu: "Zigić"/, 31. jula i 01. avgusta?

14 O: Šugić se oni zovu. I to je na kraju naše opštine, selo... sela su...
15 tamo gdje se to desilo, na kraju naše opštine. To je meni daleko, a čula sam za
16 to.

17 P: Da li ste čuli da su tamo Srbi ubili Muslimane?

18 O: Jesam čula.

19 GĐA SUTHERLAND: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala.

21 Gospođo Džombić, time je završeno Vaše svjedočenje. U ime Suda
22 zahvaljujem Vam što ste došli u Hag na ovaj Sud da bi ste svjedočili na ovom
23 suđenju Radoslavu Brđaninu. Sada će Vas poslužitelj ispratiti iz sudnice, a Vaš
24 povratak kući će biti osiguran. U ime svih prisutnih, ja Vam želim sretan put
25 kući.

1 SVJEDOKINJA: Hvala.

2 G. CUNNINGHAM: [simultani prevod] Gospoda može ostaviti dokazne
3 predmete. Ja ću ih preuzeti. Hvala.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Možete to ostaviti. Hvala.

5 [Svjedok se povlači]

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Cunningham, pretpostavljam da
7 je to sve za danas. Sljedeći svjedok nije ovdje.

8 G. CUNNINGHAM: [simultani prevod] Da, nije još spreman, časni Sude.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dakle, ponovo ćemo se sastati sutra
10 ujutro u 09.00h.

11 GDA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, predviđam da ćemo sutra... da
12 će sutra biti gospodin Ackerman prisutan, pa bi smo mogli unaprijed dogovoriti
13 koji će svjedoci doći u januaru i februaru i dobiti unaprijed sažetke njihovog
14 svjedočenja.

15 Još uvijek nemamo sažetke za važnog svjedoka koji će doći u ponedjeljak,
16 samo četiri redaka gdje stoji da ćemo ih intervjuirati.

17 G. CUNNINGHAM: [simultani prevod] To je bio moj zadatak, ali to još
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 nisam obavio, jer sam se bavio dosadašnjim svjedocima. No, ovo je svjedok koji
2 su oni intervjuirali nekoliko sati u Banja Luci, pa to neće biti potpuno
3 iznenađenje. No, ja shvaćam koje su naše obaveze i ja ću se pozabaviti time, a
4 gospodin Ackerman će biti ovdje sutra ujutro.

5 Na temelju onoga što je rekao tužitelj prošle godine... prošli tjedan,
6 mi smo predvidjeli jedan dan za tog svjedoka. No, budući da je Tužiteljstvo
7 reklo da će to potrajati duže, mi smo to uračunali.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li će sljedeći svjedok, broj 8, doći
9 u ponedjeljak?

10 G. CUNNINGHAM: [simultani prevod] Da, časni Sude.

11 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, ja sam to htjela pitati, jer
12 smo mi tražili definitivnu potvrdu da dolazi taj svjedok. Dakle, to je sigurno?
13 Neće nam se odjednom reći da neće doći?

14 G. CUNNINGHAM: [simultani prevod] Kad sam sinoć provjerio, to je još
15 uvijek bilo tako. Sutra ćemo gospodin Ackerman i ja to potvrditi koliko najbolje
16 možemo.

17 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, mi bi smo željeli znati sada

1 koji od tih otprilike 35 svjedoka će svjedočiti 12. januara... između 12.
2 januara i 12. februara.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Time ćemo se pozabaviti sutra ujutro.

4 G. CUNNINGHAM: [simultani prevod] Mi kao Obrana ćemo, prvi dan kada
5 nismo u sudnici, proći kroz naš popis svjedoka da bi smo znali tačno tko će
6 doći. Predviđam da ćemo imati konačan popis u petak popodne. Mi ćemo to pokušati
7 u četvrtak učiniti.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izgleda, iz onog što sam shvatio, da u
9 četvrtak nećemo imati saslušanje. A naravno nećemo ni u petak, jer i tada imamo
10 plenarnu sjednicu. Dakle, sutra u 09.00h nastavljamo. Hvala.

11 ... Sjednica završena u 13.34h

12 Nastavak zakazan za srijedu,

13 10.12.2003. u 09.00h.